

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VIII. Legati Cæsaris præfecti provinciis Principis. qui passim dicti
Consulares. Minutis provinciis præfecti, Præsides: quamvis Præsidis
nomen generali sit. Immutata post Constantinum magistratum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

dando, tutores constituendo, & manumissionibus apud se factis.

D. & C. de offic. Adif.

VII. Itaque falluntur viri docti qui inter privatas personas hos Legatos referunt, eosque inter Assessores numerant. Etenim Assessores erant Juris studiosi, quos magistratus sibi ut consiliorum participes adfiscabant. Itaque quamvis jus non dicerent, nec pronuntiarent, ab eorum tamen sententia vix magistratus recedebant; ut colligitur ex Augustino, cum verba facit de Alipio assessorum exercente. Elegans est locus Iosephi, dum comparationem instituit Iudaeorum cum Romanis in legum patriarum peritia. Illos enim de suis legibus citius responsuros asserit quam de nomine proprio; hos autem ignorantiam suam profiteri, cum Praesides provinciarum Assessores sibi assumant, qui peritiam legum in judiciis praestent. Ceterum privati erant omnino, adeo ut absente magistratu nec causas audire nec libellis subscribere possent. Attamen ex instituto Alexandri Severi, salaria illis constituta sunt: *Assessoribus salaria instituit; quamvis saepe dixerit eos esse promovendos qui per se Republicam administrare possent, non per Assessores.* Quod exemplo Pescennij decretum est. Hic enim, teste Spartiano, *addidit Consiliariis salaria, ne eos gravarent quibus adsidebant, dicens iudicem nec debere dare nec accipere.* Annonas quoque Assessores est publico praestari solitas testatur Theodosius. Ne autem immensis sumptibus premeretur ararium, unico tantum Assessorum annona est publico constituta sunt; quemadmodum docuit Iustinianus in Novella de mandatis Principum; ubi Praesidibus praecipit ut virum gravem & manibus castum adhibeant consiliis suis, qui contentus sit iis quae a fisco praestantur, quaeque ab iis amoveri possit, si quid contra spem illorum egerit. Quare non erat cur viri docti sibi persuaderent Legatos in Assessorum numerum referendos, Assessoresque vocari in Novellis xxx. & c. i. i. Etenim licet unicuique Assessor tribuatur a Iustiniano Proconsulibus Cappadociae & Palaestinae a se recens institutis, cuiusque salarium praestari jubeatur est publico, hoc dictum est forma quam erga ceteros omnes provinciarum rectores observatam vidimus, quibus unicuique Assessorum sibi socium adfiscere permittitur. Quare ut apud ceteros magistratus Assessor ille pro Legato sumi non potest, qui solis Proconsulibus dabatur olim a Senatu; ita quoque cum de Proconsulibus illis novis Cappadociae & Palaestinae agitur, Assessorum pro Consiliario, non autem pro Legato, accipere par est. Unde recte Iulianus *παιδευτος* (ita enim dicitur in dictis No-

Aug. l. 6. Conf. c. 10. Iosephus l. 1. contra Apionem.

Kampid. in Alex.

I. un. C. De ann. & C. adm. nistr.

Nov. 6. de mandatis Principum c. 6.

vellis) *Consiliarium* utrobique vertit.

VIII. Quemadmodum provinciae assignatae populo, per Proconsules administrabantur; ita provinciae quas Augustus Principum cura retinuerat, per Legatos Caesaris. quae alia erat species Legatorum distincta a Legatis Proconsulum. quamvis etiam Legati Caesaris suos quoque secundarios Legatos haberent ex instituto Augusti, teste Dione. In eas autem provincias quae consularia erant vel praetoriae mittebantur ex parte Caesaris Legati, qui *Consulares* dicti, vel *Legati pro Praetore*. Strabo eas vocat *προβουλευτικὰς ὑπαρχίας & ἀπελευθερωτικὰς πατριάρχους*. Passim occurrunt in veterum monumentis *Consulares*: qui trahendi ad Legatos Caesaris & provinciarum rectores, quibus jure consulari provinciae administrandae concessae erant, et si nunquam gessissent consularum; quemadmodum supra monuimus id usurpatum in Proconsulibus qui jure consulari provinciis populi erant praefecti. Minutis provinciis rectores praeficiebantur ex equestri ordine, Praesidum nomine, vel Procuratorum. Unde fluxit illa distinctio provinciarum in proconsulares, legatorias, & praesidiales, quae aliquoties occurrit in scriptoribus historiae augustae. Ceterum, ut inquit Macer, *Praesidis nomen generale est; eoque & Proconsules & Legati Caesaris, & omnes provincias regentes, licet Senatores sint, Praesides appellantur.* Post Constantini aetatem imminuta sunt pleraque magistratum nomina & officia, omnem harum rerum curam ad se trahente Principe. Mitto de Legatis exercituum, legionum, & cohortium verba facere, quia nihil ad institutum nostrum conferre possunt.

IX. Novum genus magistratum emerit ex Constantini institutione, scilicet Vicarij Praefectorum praetorio; de quibus hic pauca dicenda, quae illustrandis aliquot hujus Dissertationis articulis usui futura erunt. Quatuor Praefectis, quibus orbem Romanum ferè partitus Constantinus, aliquos Vicarios adjecit, qui non jurisdictione mandata à Praefectis, sed à Principe sibi data, in judiciis reddendis uterentur. Ne tamen de dignitate Praefectorum praetorio detrahi videretur, vires Praefectorum agere dicuntur Vicarij, unde illis nomen, & apud Ausonium praefectarum titulo secundo provincias tenere, & in Codice Vicariam agere praefecturam, & praefecturæ praetorianae trahere portionem. Fascibus & securi ornati erant, & vice sacra judicabant. Vetus Poëta de Valerio Proculo: *Ter vice qui sacra discinxit iurgia iudex.* Vicariorum autem certus erat numerus, qui à Principe missi, in Dioecesium sibi assignatis, id est, in tractu multas provincias com-

Iulianus de off. pro. consulari.

Strabo l. 1.

L. 1. de iudic. Praetoria.

Macer.